

Krosno Odrzańskie, dnia 25 lutego 2022 roku

WTZ.032.1.2022.EN

*Sprawozdanie z działalności rehabilitacyjnej
i wykorzystania środków finansowych
Warsztatów Terapii Zajęciowej
w Krośnie Odrzańskim
w 2021 roku*

Sporządziła:

Zatwierdził:

Załączniki:

- 1) Wykonanie wydatków budżetowych w roku 2021
- 2) Informacja o dochodach bieżących i ich wykonaniu na dzień 31 grudnia 2021 roku
- 3) Informacja o wydatkach bieżących i ich wykonaniu na dzień 31 grudnia 2021 roku
- 4) Informacja o wydatkach na wynagrodzenia i pochodne oraz ich wykonaniu na dzień 31 grudnia 2021 roku
- 5) Część opisowa dotycząca realizacji planu wydatków i dochodów w roku 2021

1. Informacje ogólne

1.1. Nazwa i adres Warsztatów Terapii Zajęciowej:

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim

ul. Piastów 10h

66-600 Krosno Odrzańskie

1.2. Imię i nazwisko kierownika WTZ: **Ewa Nowicka**

1.3. Jednostka prowadząca WTZ: **Gmina Krosno Odrzańskie**

1.4. Data utworzenia WTZ w Krośnie Odrzańskim: **15.12.2000 r.**

1.5. Data rozpoczęcia działalności przez Warsztaty: **02.01.2001 r.**

1.6. Podstawa działalności:

- **Uchwała Rady Miejskiej Nr XX/153/2000 z dnia 15 grudnia 2000 roku w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pn. Warsztaty Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim,**
- **Regulamin Organizacyjny Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim,**
- **Umowa nr 1/WTZ/2021 o prowadzenie i finansowanie działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim z dnia 14 stycznia 2021 roku pomiędzy Powiatem Krośnieńskim, a Gminą Krosno Odrzańskie,**
- **Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 426 ze zmianami),**
- **Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie warsztatów terapii zajęciowej z dnia 25 marca 2004 r. ze zmianami (tekst jednolity Dz.U. 2021 poz. 2284).**

1.7. Liczba uczestników: **41 osób**

1.8. Liczba pomieszczeń użytkowych zajmowanych przez WTZ: **31**

1.9. Powierzchnia pomieszczeń zajmowanych przez WTZ: **762,57 m²**

1.10. Przystosowanie Warsztatów do potrzeb uczestników: **budynek jest pozbawiony barier architektonicznych i wyposażony w dostosowane dla uczestników łazienki i WC oraz odpowiednią liczbę pomieszczeń do terapii uczestników.**

1.11. Środek transportu: **Volkswagen T5 Caravelle – przekazany przez Gminę Krosno Odrzańskie do użytkowania Warsztatom Terapii Zajęciowej.**

2. Finanse Warsztatów

2.1. Kwota środków uzyskanych na działalność WTZ w 2021 roku: **993.120,00 zł.**

Źródła finansowania:

- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – **889.536,00 zł,**
- Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim - **98.837,00 zł,**
- dochody ze sprzedaży prac wykonanych przez uczestników WTZ – **4.747,00 zł.**

2.2. Kwota środków finansowych wydatkowanych na działalność WTZ w 2021 roku wyniosła **993.113,76 zł;**

w tym:

- z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – **889.529,76 zł,**
- ze Starostwa Powiatowego w Krośnie Odrzańskim - **98.837,00 zł,**
- z dochodów ze sprzedaży prac wykonanych przez uczestników – **4.747,00 zł.**

Dodatkowo, realizowano zajęcia klubowe w ramach programu „Zajęcia klubowe w WTZ”, na realizację których, pozyskano środki z PFRON w wysokości 54.000 zł. Program ten realizowany był pozabudżetowo. Szczegółowe sprawozdanie z realizacji programu „Zajęcia klubowe w WTZ”, stanowi oddzielny dokument, który został złożony w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie Odrzańskim, w dniu 04.02.2022 roku.

Środki pochodzące z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz środki własne Starostwa Powiatowego w Krośnie Odrzańskim, przekazywane były na konto Gminy Krosno Odrzańskie, a następnie przez Gminę na wyodrębnione konto Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim. Środki Powiatu w roku sprawozdawczym przekazywane były w transzach miesięcznych, natomiast środki PFRON w transzach kwartalnych. Po zakończeniu każdego kwartału, WTZ składały informację z wydatkowanych środków do PCPR i Urzędu Miasta w Krośnie Odrzańskim. Dodatkowo, co miesiąc, do Urzędu Miasta składane były finansowe sprawozdania miesięczne na drukach RB 28S i RB 27S oraz kwartalne RBN i RBZ.

Szczegółowe, roczne sprawozdania finansowe z wykonania dochodów i wydatków Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim w 2021 roku, stanowią załączniki nr 1-5.

2.3. Procentowy udział poszczególnych wydatków związanych z działalnością WTZ w wykorzystaniu środków finansowych w 2021 roku:

2.3.1. Wynagrodzenia pracowników łącznie z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym	63,95%
2.3.2. Umowy zlecenia	3,12%
2.3.3. Narzuty na wynagrodzenia (składki ZUS)	12,32%
2.3.4. Odpisy na ZFŚS	1,80%
2.3.5. Usługi obce (zdrowotne, remontowe i pozostałe)	2,61%
2.3.6. Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	0,25%
2.3.7. Materiały	1,68%
2.3.8. Materiały do terapii	0,82%
2.3.9. Środki żywności	0,81%
2.3.10. Wyposażenie	2,50%
2.3.11. Energia, gaz, woda	4,92%
2.3.12. Koszty dowozu uczestników/eksploatacja samochodu	1,04%
2.3.13. Koszty treningu ekonomicznego	1,86%
2.3.14. Szkolenia	0,45%
2.3.15. Podróże służbowe	0,04%
2.3.16. Wycieczki i rehabilitacja społeczna	1,04%
2.3.17. Koszty ubezpieczenia uczestników	0,12%
2.3.18. Koszty ubezpieczenia majątku	0,37%
2.3.19. Zakup materiałów papierniczych do sprzętu drukarskiego i urządzeń kserograficznych	0,12%
2.3.20. Opłata z tytułu trwałego zarządu	0,01%
2.3.21. Podatek VAT	0,12%
2.3.22. Wydatki osobowe niezaliczane do wynagrodzeń	0,05%

2.4. Dochody osiągnięte ze sprzedaży prac i produktów wykonanych przez uczestników WTZ w ramach realizowanego programu terapii.

W roku sprawozdawczym, Warsztaty Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim uzyskały dochód ze sprzedaży prac wykonanych przez uczestników, w wysokości **4.747,00 zł**. Środki finansowe pozyskane ze sprzedaży prac uczestników były przekazywane do kasy WTZ wraz z raportami dziennymi z kasy fiskalnej. Następnie w całości przekazywane były na konto dochodowe Gminy Krosno Odrzańskie.

Rada Miejska, uchwałami:

- nr XXXI/261/21 z dnia 29 kwietnia 2021 roku (695,00 zł),
- nr XXXII/273/21 z dnia 20 maja 2021 roku (75,00 zł),
- nr XXXIV/284/21 z dnia 29 czerwca 2021 roku (203,00 zł),
- nr XXXVIII/299/21 z dnia 30 września 2021 roku (499,00 zł),
- nr XXXIX/308/21 z dnia 27 października 2021 roku (1.263,00 zł),
- nr XL/312/21 z dnia 30 listopada 2021 roku (2.012,00 zł),

systematycznie zwiększała plan budżetowy Warsztatów o wpłacone kwoty.

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, w porozumieniu z uczestnikami, w całości przeznaczyły wypracowany dochód ze sprzedaży prac uczestników, na pokrycie wydatków związanych z integracją i rehabilitacją społeczną uczestników tej placówki, w formie dwudniowej wycieczki do Karpacza-Szklarskiej Poręby-Bolesławca.

3. Uczestnicy WTZ

3.1. Liczba uczestników Warsztatów na dzień 31.12.2021 r. - 41 osób

3.1.1. Liczba uczestników w przedziale wiekowym:

- 18 – 29 - 10 osób (24,39%),
- 30 – 39 - 16 osób (39,02%),
- 40 lat i więcej - 15 osób (36,59%).

3.1.2. Podział ze względu na płeć:

- kobiety - 21 osób (51,22%),
- mężczyźni - 20 osób (48,78%).

3.1.3. Podział ze względu na zamieszkiwaną gminę:

- z Gminy Krosno Odrzańskie - 28 osób (68,29%),
- z Gminy Dąbie - 3 osoby (7,32%),
- z Gminy Bytnica - 7 osób (17,07%),
- z Gminy Maszewo - 3 osoby (7,32%).

3.1.4. Podział ze względu na stopień niepełnosprawności:

- znaczny - 30 osób (73,17%),
- umiarkowany - 11 osób (26,83%).

3.1.5. Podział ze względu na rodzaj niepełnosprawności:

(z uwagi na niepełnosprawność sprzężoną, podanych wielkości nie należy sumować)

- choroby psychiczne – 17 osób,
- narząd ruchu - 9 osób (w tym: jedna poruszająca się wyłącznie na wózku inwalidzkim, 3 na wózku i z balkonikiem, 3 o kulach i na wózkach),

- narząd wzroku – 5 osób (w tym 1 osoba niewidoma),
- choroby neurologiczne – 17 osób,
- epilepsja – 8 osób,
- upośledzenie umysłowe – 41 osób,
- choroby układu oddechowego i krążenia – 2 osoby,
- zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu – 8 osób,
- zespół Downa – 5 osób,
- zespół Williama – 1 osoba,
- zespół łamliwego chromosomu X – 1 osoba,
- inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego – 1 osoba.

3.2. Ogólna frekwencja uczestników w zajęciach warsztatów w poszczególnych miesiącach okresu sprawozdawczego:

Na frekwencję, w roku sprawozdawczym, wciąż ogromny wpływ miała pandemia koronawirusa.

Miesiąc	Liczba osób uczestniczących w WTZ	Frekwencja na zajęciach wyliczona procentowo
STYCZEŃ	41 osób	52,12%
LUTY	41 osób	57,07%
MARZEC	41 osób	58,64%
KWIECIEŃ	41 osób	59,23%
MAJ	41 osób	60,12%
CZERWIEC	41 osób	62,60%
LIPIEC	Miesiąc urlopowy, wolny od zajęć	
SIERPIEŃ	41 osób	70,18%
WRZESIEŃ	41 osób	62,42%
PAŹDZIERNIK	41 osób	69,11%
LISTOPAD	41 osób	51,60%
GRUDZIEŃ	41 osób	56,43%

3.3. Liczba osób, które opuściły placówkę w okresie sprawozdawczym:

3.3.1. Z listy uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, z dniem 27.08.2021 r., decyzją nr 04/27/08/2021 z dnia 27.08.2021r. (protokół nr WTZ.411.16.2021.IŻ) wykreślono Pana .....

Przyczyny opuszczenia Warsztatów:

Pisemna rezygnacja Pana ..... z dnia 21.08.2021 roku, podyktowana stanem zdrowia rodziców.

3.3.2. Z dniem 03.09.2021r. z listy uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, decyzją nr 05/03/09/2021 z dnia 3.09.2021r. (protokół nr WTZ.411.17.2021.IŻ), wykreślono Pana .....

Przyczyny opuszczenia Warsztatów:

Pisemna rezygnacja Pana ..... z dnia 02.09.2021 roku, podyktowana perspektywą zmiany miejsca zamieszkania.

3.3.3. Decyzją numer 11/29/09/2021 z dnia 29.09.2021r. (protokół nr WTZ.411.20.2021.IŻ), z listy uczestników z dniem 29.09.2021 r., skreślono Pana .....

Przyczyny opuszczenia Warsztatów:

Pisemna rezygnacja Pana ....., podyktowana pogarszającym się stanem zdrowia, uniemożliwiającym dojazd do WTZ oraz kilkugodzinną rehabilitację.

3.3.4. Decyzją nr 17/30/12/2021 z dnia 30.12.2021r. (protokół nr WTZ.411.28.2021.IŻ), po zakończonym okresie próbnym, nie przyjęto na kolejny okres Pana .....

Przyczyny nieprzyjęcia na kolejny okres:

Bardzo niska frekwencja podczas okresu próbnego oraz wykazywany brak chęci uczestnictwa w WTZ przez Pana .....

3.3.5. Decyzją numer 18/30/12/2021 z dnia 30.12.2021r. (protokół nr WTZ.411.28.2021.IŻ), z listy uczestników z dniem 31.12.2021r., skreślono Panią .....

Przyczyny opuszczenia Warsztatów:

Długotrwała nieobecność i zmiana miejsca zamieszkania.

3.4. Liczba osób przyjętych do placówki w okresie sprawozdawczym:

- 3.4.1. Decyzją Rady Programowej WTZ nr 07/10/09/2021 z dnia 10.09.2021 r. (protokół nr WTZ.411.18.2021.IŻ), do udziału w zajęciach terapeutycznych w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, przyjęto na okres próbny od 20.09.2021 do 20.12.2021, Pana ....., uczestnika zajęć klubowych.
- 3.4.2. Decyzją Rady Programowej WTZ nr 09/10/09/2021 z dnia 10.09.2021 r. (protokół nr WTZ.411.18.2021.IŻ), do udziału w zajęciach terapeutycznych w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, przyjęto na okres próbny od 20.09.2021 do 20.12.2021, Pana .....
- 3.4.3. Decyzją Rady Programowej WTZ nr 14/29/09/2021 z dnia 29.09.2021 r. (protokół nr WTZ.411.20.2021.IŻ), do udziału w zajęciach terapeutycznych w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, przyjęto na okres próbny od 11.10.2021 do 11.01.2022, Panią .....
- 3.4.4. Decyzją Rady Programowej WTZ nr 19/30/12/2021 z dnia 30.12.2021 r. (protokół nr WTZ.411.28.2021.IŻ), do udziału w zajęciach terapeutycznych w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, przyjęto na okres próbny od 01.01.2022 do 31.03.2022, Pana .....
- 3.4.5. Decyzją Rady Programowej WTZ nr 20/30/12/2021 z dnia 30.12.2021 r. (protokół nr WTZ.411.28.2021.IŻ), do udziału w zajęciach terapeutycznych w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, przyjęto na okres próbny od 01.01.2022 do 31.03.2022, Pana .....

4. Kadra WTZ na dzień 31.12.2021 roku:

4.1. Liczba osób zatrudnionych - 14 osób na umowę o pracę i 4 osoby na umowę zlecenie.

4.2. Liczba etatów – 10,625

4.3. Charakterystyka zatrudnienia:

L.p.	Stanowisko	Wykształcenie	Tytuł	Etat	Data zatrudnienia	Forma zatrudnienia	Uwagi
1.	Starszy terapeuta zajęciowy	wyższe	licencjat	1	01.12.2009 r.	Umowa o pracę na czas nieokreślony	
2.	Starszy terapeuta zajęciowy	wyższe	mgr	1	01.12.2012 r.	Umowa o pracę na czas nieokreślony	
3.	Starszy terapeuta zajęciowy	średnie	-	1	18.09.2007 r.	Umowa o pracę na czas nieokreślony	urlop rodzicielski
4.	Starszy terapeuta zajęciowy	wyższe	mgr	1	01.03.2021 r.	Umowa zastępstwa	za pracownicę przebywającą na urlopie rodzicielskim
5.	Starszy terapeuta zajęciowy	wyższe	mgr	$\frac{3}{4}$	01.01.2015 r.	Umowa o pracę na czas nieokreślony	
6.	Terapeuta zajęciowy	średnie	-	$\frac{7}{8}$	01.10.2018 r.	Umowa o pracę na czas nieokreślony	
7.	Terapeuta zajęciowy	średnie	-	$\frac{3}{4}$	01.02.2019 r.	Umowa o pracę na czas nieokreślony	
8.	Terapeuta zajęciowy	średnie	-	$\frac{3}{4}$	08.10.2019 r.	Umowa o pracę do 30 czerwca 2022r.	
9.	Terapeuta zajęciowy	wyższe	mgr	$\frac{3}{4}$	15.01.2020 r.	Umowa o pracę do 30 czerwca 2022 r.	
10.	Psycholog	wyższe	mgr	$\frac{1}{4}$	01.12.2019 r.	Umowa o pracę na czas nieokreślony	
11.	Pracownik socjalny	wyższe	licencjat	$\frac{3}{4}$	27.03.2017 r.	Umowa o pracę na czas nieokreślony	
12.	Kasjer	wyższe	licencjat	$\frac{1}{8}$	01.05.2018 r.	Umowa o pracę na czas nieokreślony	
13.	Kierowca	średnie	-	$\frac{5}{8}$	18.09.2017 r.	Umowa o pracę na czas nieokreślony	
14.	Główna księgową	średnie	technik	1	01.04.2013 r.	Umowa o pracę na czas nieokreślony	
15.	Kierownik	wyższe	mgr inż.	1	02.01.2001 r.	Umowa o pracę na czas nieokreślony	
16.	Sprzątaczką	-	-	-	-	Umowa zlecenie	Sprzątanie pomieszczeń
17.	Obsługa kotłowni gazowej	-	-	-	-	Umowa zlecenie	Obsługa kotłowni gazowej
18.	Informatyk	-	-	-	-	Umowa zlecenie	Informatyk
19.	Konserwator	-	-	-	-	Umowa zlecenie	Konserwator

5. Działalność Rady Programowej WTZ

5.1. Radę Programową tworzyli następujący pracownicy Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim:

- kierownik (przewodnicząca Rady Programowej),
- terapeuci i starsi terapeuci zajęciowi,
- instruktorzy reintegracji zawodowej,
- psycholog,
- pracownik socjalny,
- fizjoterapeuta.

5.2. Zadania Rady Programowej:

- ustalanie planów pracy,
- kwalifikowanie nowych uczestników do Warsztatów Terapii Zajęciowej,
- przygotowywanie rocznych Indywidualnych Programów Rehabilitacji dla wszystkich uczestników WTZ,
- dokonywanie semestralnej oceny realizacji Indywidualnych Programów Rehabilitacji uczestników przy ich udziale, okresowej oceny rocznej i oceny kompleksowej,
- ustalanie składów osobowych poszczególnych grup terapeutycznych,
- określanie wysokości i zasad przyznawania i dysponowania środkami finansowymi związanymi z treningiem ekonomicznym,
- nagradzanie i karanie uczestników,
- podejmowanie decyzji o skreśleniu z listy uczestników Warsztatów.

5.3. Praca Rady Programowej w roku sprawozdawczym:

Posiedzenia Rady Programowej WTZ, w okresie sprawozdawczym, odbywały się dwa do trzech razy w miesiącu. Wszystkie spotkania Rady Programowej są udokumentowane w formie protokołów. W 2021 roku odbyło się 28 takich spotkań.

W dniu 13 stycznia 2021 roku, Rada przeanalizowała zasadność treningu ekonomicznego w formie gotówkowej wobec wszystkich uczestników i określiła wysokość środków finansowych, przyznawanych w ramach treningu. Decyzją nr 1/13/01/2021, przyznano gotówkowy trening ekonomiczny w wysokości 60 zł miesięcznie, dla wszystkich uczestników WTZ w Krośnie Odrzańskim.

W styczniu, członkowie Rady Programowej złożyli sprawozdania z realizacji zadań w 2020 roku i przedłożyli plany pracy na rok 2021, ustalili także składy

osobowe poszczególnych grup terapeutycznych. Przez cały styczeń Rada Programowa dokonywała rocznej oceny postępów uczestników.

W lutym, członkowie Rady Programowej opracowali Indywidualne Programy Rehabilitacji na rok 2021 dla wszystkich uczestników. Ze względu na pandemię COVID-19, nie planowano spotkania Rady Programowej z rodzicami/opiekunami uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej. Członkowie Rady Programowej, przez cały rok, byli w stałym kontakcie telefonicznym z rodzicami/opiekunami uczestników.

W czerwcu, lipcu i sierpniu, członkowie Rady Programowej pracowali nad okresową oceną postępów w pierwszym półroczu 2021 roku.

W okresie sprawozdawczym Rada podjęła 20 decyzji, w tym:

- jedną o ustaleniu wysokości treningu ekonomicznego i liczbie osób mających brać w nim udział,
- 4 o zaproponowaniu do zatwierdzenia kandydata na uczestnika Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, Burmistrzowi Krosna Odrzańskiego,
- jedną o zaproponowaniu do niezatwierdzenia kandydata na uczestnika Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, Burmistrzowi Krosna Odrzańskiego, ze względu na brak wskazania do terapii zajęciowej w orzeczeniu o niepełnosprawności,
- 5 o przyjęciu do udziału w zajęciach WTZ na okres próbny,
- 4 o skreśleniu osoby z listy uczestników WTZ,
- 4 o nieprzyjęciu kandydata na uczestnika WTZ,
- i jedną o nieprzyjęciu uczestnika po okresie próbnym na czas nieokreślony.

Ponadto, dokonano trzyletniej oceny kompleksowej dwóch uczestniczek.

Na każdym spotkaniu Rady, jej członkowie zatwierdzali protokoły z poprzednich spotkań, omawiali plany pracy oraz sprawy bieżące, dotyczące podstawowej działalności terapeutycznej jednostki i problemów dotyczących uczestników, prowadzonej wobec nich rehabilitacji oraz zmieniającej się sytuacji epidemicznej.

6. Wpływ pandemii na działalność Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim:

W 2021 roku, mimo stanu pandemii, działalność Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim nie była zawieszana. Warsztaty prowadziły swoją działalność przez cały rok, w ścisłym reżimie sanitarnym, zgodnie z zarządzeniem kierownika WTZ nr WTZ.021.5.2020.EN z dnia 25 maja 2020 roku, w sprawie wprowadzenia procedur, mających na celu zapobieganie zakażeniom SARS-CoV-2 w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim.

Pandemia COVID-19 miała duży wpływ na frekwencję uczestników. Kilkoro Uczestników, od czasu ogłoszenia stanu epidemii do tej pory, nie wróciła na zajęcia w obawie przed zarażeniem.

Konieczność wprowadzenia procedur, zgodnych z wytycznymi, spowodowała niestety duże ograniczenia w rehabilitacji, zarówno społecznej jak i zawodowej. Ograniczono kontakty pomiędzy uczestnikami oraz wyjścia na zewnątrz. Ograniczenia te, negatywnie wpłynęły na uczestników, ich rehabilitację i osiągnięte efekty. Głównymi formami rehabilitacji, które dotychczas realizowaliśmy, polegało na wyjściu do środowiska i wejściu w nie. Dzięki treningom społecznym i zawodowym, nasi Uczestnicy mogli uczyć się różnych ról społecznych np. roli klienta (poprzez trening ekonomiczny), sprzedawcy (podczas sprzedaży prac na kiermaszach), pracownika (podczas praktyk zawodowych), petenta (podczas wizyt w instytucjach użyteczności publicznej), pacjenta (podczas wizyt u lekarza) itp. W minionym roku, na powrót, powoli wprowadzaliśmy te treningi, a część z nich realizowaliśmy wewnątrz placówki w sztucznie stworzonych warunkach. Dużą wagę przykładaliśmy do profilaktyki zdrowotnej. Na terenie placówki zostały zorganizowane szczepienia. Dzięki temu mieliśmy stosunkowo mało zakażeń COVID-19.

Mimo pandemii, w ramach realizacji programu „Zajęcia klubowe w WTZ”, dwie nasze Absolwentki powróciły na rynek pracy i podjęły zatrudnienie w nowych miejscach pracy. Jedna w firmie sprzątającej, a druga w gabinecie masażu i fizjoterapii jako recepcjonistka.

7. Sposób realizacji, rodzaje, formy i metody rehabilitacji prowadzonej w WTZ

7.1. WTZ jest placówką pobytu dziennego, czynną od poniedziałku do piątku w godz. od 7.00 do 15.00. W roku sprawozdawczym uczestnicy brali udział w zajęciach terapeutycznych, w zależności od możliwości dojazdu, w godzinach od 7.00 do 14.00 lub od 8.00 do 15.00.

7.2. Zgodnie z art.10 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, warsztaty terapii zajęciowej zalicza się do podstawowych form aktywności wspomagającej proces rehabilitacji zawodowej i społecznej. W ciągu całego okresu sprawozdawczego, w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, wspierano **rehabilitację zawodową, społeczną, leczniczą**, a także **psychologiczną** osób z różnymi niepełnosprawnościami, poprzez stosowanie odpowiednich rodzajów, metod, technik i form terapii, zmierzających do rozwijania:

- umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej,
- psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

Dla wielu z naszych uczestników, rehabilitacja prowadzona w WTZ była jedyną formą rehabilitacji, w jakiej brali udział w minionym roku.

7.3. Każdy z uczestników realizował Indywidualny Program Rehabilitacji, który jest tworzony i weryfikowany na podstawie zgromadzonych dokumentów, wywiadu, obserwacji, działań i zachowań w WTZ oraz szczegółowej oceny rocznej. Realizowane w WTZ Indywidualne Programy Rehabilitacji są okresowo oceniane i modyfikowane.

Indywidualny Program Rehabilitacji zawiera:

- rodzaje, metody, techniki i formy rehabilitacji,
- zakres rehabilitacji,
- metody i zakres nauki umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, a także psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy,

- formy współpracy z rodziną lub opiekunami,
- planowane efekty rehabilitacji,
- osoby odpowiedzialne za realizację programu rehabilitacji.

W 2021 roku Indywidualne Programy Rehabilitacji uczestników uwzględniały ryzyko zakażenia koronawirusem (SARS-CoV-2). Pandemia wymusiła zaniechanie pewnych działań na rzecz innych. Większy nacisk położono na profilaktykę zdrowotną oraz samodzielną pracę, a także motywację do pracy w domu.

Uczestnicy realizowali swoje Indywidualne Programy Terapii w pracowniach według indywidualnych wskazań i potrzeb. Nad przygotowaniem i realizacją Indywidualnych Programów Rehabilitacji dla poszczególnych uczestników, czuwał terapeuta-wychowawca, we współpracy z całym zespołem terapeutycznym. Każdy terapeuta, czy inny pracownik merytoryczny, był wychowawcą maksymalnie 5-ciu uczestników i odpowiadał za przygotowanie, wprowadzanie zmian i realizację Indywidualnych Programów Rehabilitacji, a także ocenę efektów terapii. Do obowiązków wychowawcy należał także kontakt z rodzicami lub opiekunami prawnymi wychowanków oraz zdawanie relacji Radzie Programowej z procesu rehabilitacji i oceny okresowej wychowanków.

7.4. Rehabilitacja, prowadzona w WTZ, w roku sprawozdawczym odbywała się głównie poprzez terapię zajęciową, prowadzoną w 8 pracowniach terapeutycznych:

- 7.4.1. gospodarstwa domowego,
- 7.4.2. komputerowej,
- 7.4.3. krawiecko-hafciarskiej,
- 7.4.4. artystycznej,
- 7.4.5. techniczno-ceramicznej,
- 7.4.6. florystycznej,
- 7.4.7. gospodarczej,
- 7.4.8. rozwoju osobistego i zawodowego.

7.5. Formy terapii zajęciowej stosowane w Warsztatach Terapii Zajęciowej:

- 7.5.1. grupowa - polegająca na wykonywaniu różnych bądź tych samych zadań przez kilka osób (najczęściej uczestników przebywających w danej pracowni); grupy były tworzone celowo lub powstawały samorzutnie na zasadzie zainteresowań uczestników, lub konieczności dołączenia do grupy w związku z nieobecnością któregoś z terapeutów;

7.5.2. zbiorowa - wszyscy uczestnicy wykonują jednocześnie tę samą pracę, chociaż pracują we właściwym dla nich tempie lub biorą udział w tym samym rodzaju terapii, prowadzonej jedną metodą za pomocą tej samej techniki i użyciu tych samych narzędzi; najczęściej były to: społeczności, wyjazdy i wycieczki, imprezy i spotkania z zakresu integracji społecznej;

7.5.3. indywidualna – uczestnik wykonuje zadania specjalnie dla niego przeznaczone/przygotowane, dobrane tak, aby korygowały jego zaburzone sfery w sposób indywidualny.

7.6. Rodzaje terapii zajęciowej prowadzonej w WTZ w Krośnie Odrzańskim:

7.6.1. ergoterapia – terapia pracą, terapia poprzez zajęcia manualne;

7.6.2. socjoterapia – terapia zaburzeń zachowania i zaburzeń emocjonalnych w toku spotkań grupowych, towarzyskich;

7.6.3. arteterapia – terapia sztuką, kontakt bierny lub czynny ze sztuką i kulturą.

7.7. Metody terapii zajęciowej stosowane w WTZ w ramach ergoterapii:

7.7.1. bukieciarstwo, florystyka;

7.7.2. zielarstwo,

7.7.3. ogrodnictwo,

7.7.4. hafciarstwo,

7.7.5. krawiectwo,

7.7.6. tkactwo,

7.7.7. dziewiarstwo,

7.7.8. stolarstwo,

7.7.9. ceramika,

7.7.10. gastronomia,

7.7.11. prace porządkowe.

7.8. Metody terapii zajęciowej stosowane w WTZ w ramach socjoterapii:

7.8.1. ludoterapia/zabawoterapia,

7.8.2. terapia ruchem,

7.8.3. trening umiejętności społecznych,

7.8.4. trening w zakresie czynności życia codziennego,

7.8.5. trening ekonomiczny,

7.8.6. rekreacja,

7.8.7. relaksacja,

7.8.8. integracja,

7.8.9. silwoterapia,

- 7.8.10. metody dydaktyczne,
- 7.8.11. metody behawioralne,
- 7.8.12. profilaktyka uzależnień,
- 7.8.13. profilaktyka zdrowotna.

7.9. Metody terapii zajęciowej stosowane w WTZ w ramach arteterapii:

- 7.9.1. rysunek,
- 7.9.2. papieroplastyka,
- 7.9.3. rzeźba,
- 7.9.4. sztuki użytkowe,
- 7.9.5. zdobnictwo i dekoratorstwo,
- 7.9.6. muzykoterapia,
- 7.9.7. biblioterapia,
- 7.9.8. filmoterapia,
- 7.9.9. esteterapia.

7.10. Metody terapii prowadzonej w WTZ, realizowane były w roku sprawozdawczym za pomocą wybranych przez kadrę merytoryczną **technik terapii**, przy użyciu dostępnych **narzędzi**, zgodnie z Indywidualnymi Programami Rehabilitacji.

7.11. Realizacja planów terapii w poszczególnych pracowniach w okresie sprawozdawczym:

7.11.1. Pracownia artystyczna:

Program rehabilitacji w pracowni artystycznej obejmował ergoterapię, socjoterapię i arteterapię.

W ramach **ergoterapii** w roku sprawozdawczym zrealizowano:

- *dziewiarstwo i tkactwo* – tkanie gobelinów, szydełkowanie, robótki ręczne na drutach, pętelkowanie i kształtowanie pomponów (wprowadzone techniki służyły głównie rozwijaniu sprawności manualnych uczestników, ćwiczeniu dokładności, estetyki wykonania prac, cierpliwości i wytrwałości w wykonywaniu zadania do końca);
- *stolarstwo* – szlifowanie ręczne papierem ściernym gotowych elementów drewnianych, celem uzyskania poprawy sprawności manualnej uczestników i dokładności w wykonywaniu pracy;
- *prace porządkowe* - sprzątnięcie pracowni, zachowanie odpowiedniej kolejności wykonywanych prac, przestrzeganie przepisów BHP, ćwiczenie dokładności w wykonywaniu prac porządkowych;

- *trening sprzedaży bezpośredniej* - (sprzedaż palm wielkanocnych, stroików na groby z okazji Wszystkich Świętych oraz prac o tematyce Bożonarodzeniowej) nauka liczenia pieniędzy, obsługi klienta, obsługi kasy fiskalnej.

W ramach **arteterapii** zrealizowano:

- *zdobnictwo i dekoratorstwo* – malowanie i tapowanie elementów drewnianych, praca z klejem na gorąco przy tworzeniu stroików okolicznościowych i kompozycji dekoracyjnych (wybrane techniki służyły nabywaniu, przez uczestników, umiejętności posługiwania się pędzlem, gąbką do tapowania, pistoletem do kleju na gorąco, rozwijaniu kreatywności oraz poczucia estetyki, a także kształtowaniu umiejętności doboru elementów dekoracyjnych pod względem kształtów i kolorów);
- *biblioterapię* - słuchanie tekstów biblioterapeutycznych, słuchowisk, czytanie książek i omawianie treści, w celu ćwiczenia czytania ze zrozumieniem, pamięci i koncentracji;
- *papieroplastykę* – tworzenie obrazów z kolorowego papieru (tapet, wzorników), w celu rozwijania zdolności manualnych, poprzez wycinanie, układania, przyklejanie itp.;

W ramach **socjoterapii** zastosowano:

- *silwoterapię* – uwrażliwianie na piękno natury, kontakt z przyrodą, spacer po lesie (grzybobranie), celem wyciszenia, odprężenia i zrelaksowania, tym samym poprawienia stanu psychicznego i fizycznego uczestników,
- *rekreację* – wspólne spacer po okolicy, związane z wyrabianiem orientacji w terenie oraz rozbudzaniem wrażliwości na piękno przyrody;
- *metody dydaktyczne* - asymilacja wiedzy (pogadanki, dyskusje), w celu modelowania zachowań społecznie akceptowanych;
- *hortiterapię (ogrodoterapię) czynną i bierną* - pozwalającą rozwijać intelekt, modyfikować samopoczucie oraz zwiększać sprawność motoryczną. Hortiterapia jest dziedziną socjoogrodnictwa, które zajmuje się współzależnościami między ogrodnictwem a człowiekiem. Jest złożoną formą terapii – łączy w sobie wiedzę ogrodniczą oraz szereg różnorodnych terapii, jak np. arteterapia (czyli terapia poprzez sztukę), ergoterapia (która wykorzystuje do terapii pracę i rekreację), psychoterapia (ponieważ stymuluje procesy emocjonalne, poznawcze i decyzyjne), koloroterapię i wiele innych. Forma czynna hortiterapii, w roku sprawozdawczym, polegała głównie na porządkowaniu ogródka działkowego, wycinaniu krzaków i dużych chwastów

oraz koszeniu trawy kosą akumulatorową. Bierna natomiast - na obserwacji roślin, wsłuchiwaniu się w dźwięki przyrody, poznawaniu zapachów ogrodu. Celem hortiterapii była przede wszystkim stymulacja zmysłów, które mają bezpośredni i pośredni wpływ na kondycję psychiczną, intelektualną i ruchową człowieka;

- dodatkowo, w ramach *treningu umiejętności czynności życia codziennego*, prowadzono trening higieny osobistej z wybranymi uczestnikami.

Ponadto, w roku sprawozdawczym w pracowni artystycznej zrealizowano:

- zajęcia z uczestnikami zajęć klubowych w WTZ,
- przygotowanie uczestnika do wzięcia udziału w „E-Olimpiadzie Rękodzieła Artystyczno-Użytkowego 2021”
- podtrzymanie współpracy z innymi pracowniami.

7.11.2. Pracownia florystyczna:

W ramach rehabilitacji uczestników w tej pracowni, w roku sprawozdawczym:

- Realizowano program oddziaływań terapeutycznych, związanych z rozbudzaniem poczucia piękna i estetyki oraz poprawą sprawności manualnej uczestników, w ramach którego uczestnicy wykonywali kwiaty z różnych materiałów, tworzyli kompozycje florystyczne płaskie i przestrzenne z żywych i suszonych roślin, wytapiali świece z wosku pszczelego przy użyciu specjalnych form, wykonali palmy wielkanocne, a także stroiki okolicznościowe na Dzień Wszystkich Świętych i Boże Narodzenie.
- Kontynuowano realizację założeń związanych z kształtowaniem postaw zawodowych i społecznych. Nadal jednak należy utrzymywać prawidłowe postawy związane ze współdziałaniem, bezpieczeństwem oraz prawidłowym wykonywaniem poleceń, które wpływają na jakość pracy.
- Realizowano zajęcia z aromaterapii (kominek aromatyczny), jako formę uzupełniającą dla innych form terapii i relaksu. Do aromaterapii użyto jedynie naturalnych składników.
- We współpracy z pracownią gospodarstwa domowego, zrealizowano naukę przetwarzania termicznego zebranych roślin (produkowano miód z mniszka lekarskiego oraz kawę z żołądki).
- Zostały zrealizowane zajęcia z zakresu fitoterapii - rozpoznawanie gatunków ziół, zbiór ze środowisk naturalnych, suszenie, przetwarzanie. Zajęcia cieszą się dużym zainteresowaniem uczestników i będą kontynuowane w kolejnym

roku, z rozbudowaniem ich o zdobywanie wiedzy na temat wykorzystania ziół w gastronomii oraz kosmetologii.

- Realizowano zajęcia z zakresu silwoterapii, polegające na rozbudzaniu potrzeby kontaktu z naturą i czerpaniu z niej pozytywnych oddziaływań terapeutycznych oraz na praktycznej nauce zbierania darów natury (grzybów, ziół, gałązek, szyszek, żołądź, kasztanów itp.) i wykorzystania ich do celów gastronomicznych, leczniczych lub dekoracyjnych.
- W ramach rehabilitacji społecznej zostały zorganizowane kiermasze prac podczas imprez gminnych (Turniej Rycerski, Grzybobranie w Nowym Raduszczu) oraz przed Dniem Wszystkich Świętych i Bożym Narodzeniem.

7.11.3. **Pracownia gospodarstwa domowego:**

Głównym celem pracowni gospodarstwa domowego było przede wszystkim usamodzielnienie uczestników w zakresie czynności życia codziennego, głównie przygotowywania posiłków i uzyskanie zaradności, potrzebnej do samodzielnego egzystowania. W przyjaznej atmosferze, powodującej dobre samopoczucie, uczestnicy:

- uczyli się przygotowywać proste posiłki, które wspólnie spożywali;
- poprzez wykonywanie takich czynności jak obieranie, krojenie, tarkowanie i smarowanie pieczywa, ćwiczyli sprawność manualną;
- brali udział we wspólnym tworzeniu jadłospisu i listy zakupów;
- w ramach treningu ekonomicznego, dokonywali zakupów w sklepie spożywczym oraz uczyli się odpowiednich zachowań konsumenckich;
- poznali zasady prawidłowego przechowywania żywności oraz skrupulatnie pilnowali dat ważności produktów spożywczych, będących na stanie pracowni;
- kształtowali cechy niezbędne w pracy, takie jak punktualność, odpowiedzialność, cierpliwość oraz umiejętność współpracy w grupie;
- uczyli się również utrzymywać porządek na stanowisku pracy.

Pracownia była odpowiedzialna za przygotowanie poczęstunków z okazji:

- spotkania opłatkowego w WTZ - wspólne przygotowanie potraw wigilijnych (podtrzymywanie tradycji, nauka przygotowywania potraw wigilijnych);
- Dnia Chłopaka,
- Dnia Pracownika Socjalnego,

- „Wieczoru Strachu” dla dzieci z rodzin zastępczych (przygotowanie „strasznych potraw” – ćwiczenie kreatywności w przygotowywaniu przekąsek).

Sukcesem pracowni, w roku sprawozdawczym, było zdobycie I miejsca w „Olimpiadzie Rękodzieła Artystyczno-Użytkowego” w kategorii Gastronomia – temat: „Baśniowa budowla”, przez jedną z uczestniczek. Podopieczna wykonała tort w kształcie zamku.

Zajęcia realizowane w pracowni wpływały pozytywnie na samopoczucie podopiecznych, wzmacniając przy tym ich poczucie własnej wartości i wiary we własne możliwości.

7.11.4. **Pracownia komputerowa:**

W ramach zajęć w tej pracowni, w 2021 roku zrealizowano:

- poznawanie znaczenia poszczególnych klawiszy na klawiaturze oraz naukę obsługi komputera, drukarki, skanera i kserokopiarki;
- naukę poruszania się w programie Paint,
- naukę pracy w edytorze tekstu – Word Pad i Word Office,
- przepisywanie teksów,
- nabywanie i utrwalanie umiejętności kopiowania, wycinania i wstawiania tekstu,
- naukę pisania CV, podań o pracę, listów motywacyjnych, postów internetowych, e-maili, usprawiedliwień;
- naukę obróbki fotografii cyfrowej,
- archiwizację fotografii dokumentacyjnej i pamiątkowej WTZ,
- przygotowanie prezentacji zdjęć z okazji Jubileuszu 20-lecia WTZ,
- naukę korzystania z przeglądarek internetowych,
- naukę zakładania skrzynek pocztowych, wysyłania i odbierania wiadomości e-mail,
- naukę korzystania z portali społecznościowych,
- doskonalenie sprawności manualnej, refleksu, koordynacji wzrokowo-ruchowej, usprawnianie funkcji percepcyjno–motorycznych oraz koncentracji uwagi, poprzez granie w gry komputerowe, zręcznościowe i logiczne dla osób z trudnościami w czytaniu i pisaniu oraz osób z zaburzeniami motoryki małej;
- techniki szkolne (pisanie po śladzie, kolorowanie).

7.11.5. Pracownia krawiecko-hafciarska:

W roku sprawozdawczym, w ramach ergoterapii, uczestnicy:

- utrwalali znajomość podstawowych przepisów BHP (bezpieczne użytkowanie przyborów krawieckich, maszyn do szycia oraz innych sprzętów w pracowni);
- doskonalili umiejętność obsługi wieloczynnościowej maszyny do szycia ćwicząc:
  - włączanie i wyłączanie,
  - zakładanie nici,
  - dobór i ustawienie odpowiedniego ściegu do wykonywanej pracy,
  - zmianę igły i stopki,
  - konserwację;
- szyli ręcznie ściegiem przed igłą i ściegiem za igłą,
- szyli zabawki i przytulanki z tkanin o różnej fakturze i grubości,
- szyli maszynowo rzeczy użytkowe, m.in.:
  - poduszki,
  - poszewki,
  - torby,
  - kaptcie,
  - maseczki wielokrotnego użytku,
  - fartuszki ochronne,
  - obrusy,
  - bieżniki,
  - komplety dla niemowląt (kocyk+ poduszka),
  - ozdoby okolicznościowe;
- uczyli się prasować w sposób bezpieczny dla siebie i tkaniny,
- reperowali odzież,
- szydełkowali (łańcuszek, słupek, półsłupek),
- naszywali maszynowo aplikacje,
- haftowali, na tkaninie oraz kanwie drukowanej, stosując:
  - haft przed igłą,
  - haft krzyżykowy,
  - haft wstążkowy;
- filcowali metodą na sucho:
  - płaskie i przestrzenne elementy dekoracyjne, figurki,

- aplikacje;
- tworzyli proste prace metodą kinusayga (patchwork bez szycia),
- wykonywali prace konkursowe m.in. praca pt. "Bajkowy Świat", wykonana haftem łańcuszkowym i sznureczkowym na tkaninie po wzorze (E-Olimpiada Rękodzieła Artystyczno-Użytkowego, Międzyrzecz).

W ramach socjoterapii stosowano metody dydaktyczne – asymilację wiedzy poprzez pogadanki i dyskusje na temat:

- higieny osobistej,
- zdrowia,
- dostosowania ubioru do pogody i okoliczności,
- zagrożenia oraz zasad życia społecznego w czasie epidemii koronawirusa COVID-19
- organizowania czasu wolnego.

W ramach tej pracowni, w roku sprawozdawczym, kształtowano następujące kompetencje zawodowe:

- punktualność,
- systematyczność,
- odpowiedzialność za powierzone narzędzia i materiały,
- nawyk porządkowania miejsca pracy

Dodatkowo w ramach pracowni realizowano:

- trening higieny osobistej:
  - codzienny prysznic,
  - pranie odzieży ręcznie i w pralce automatycznej,
  - rozwieszanie i suszenie prania;
- trening ruchowy:
  - nordic walking,
  - spacer po okolicy;
- trening umiejętności spędzania czasu wolnego m.in.:
  - wyjścia do kawiarni, pizzerii,
  - spacer;
- współpracę z innymi pracowniami,
- sprzedaż prac uczestników podczas imprez:
  - Turniej Rycerski,
  - kiermasz Bożonarzeniowy.

7.11.6. Pracownia techniczno-ceramiczna:

W roku sprawozdawczym rehabilitacja w pracowni techniczno-ceramicznej odbywała się w ramach ergoterapii, arteterapii oraz socjoterapii. W założonych zakresach zrealizowano:

- Wykonanie zaplanowanych prac inspirowanych naturą (patery, misy, kubeczki z motywami kwiatowymi, płaskorzeźby i rzeźby z motywami zwierzęcymi – inspiracja dodatkowa dla postaci: „Bestiariusz słowiański”, dzwonki wietrzne, poidełka dla ptaków).
- Tworzenie prac użytkowych okolicznościowych, takich jak cukierniczki, świeczniki i kominki na olejki eteryczne.
- Stworzenie dekoracji ściennej z drobnych elementów ceramicznych (kwiaty, liście, rozetki, motyle) malowanych farbami akrylowymi; praca grupowa.
- Próbné rzeźbienie postaci ludzkich (ze względu na duży poziom trudności i wysoką, w związku z tym, frustrację uczestników, kontynuację tej części planu, przeniesiono na kolejny rok sprawozdawczy).
- Wprowadzenie nowych materiałów do pracy, w postaci gliny o innej niż dotychczas ziarnistości i kolorze oraz specjalistycznych narzędzi do obróbki masy plastycznej.
- Zastosowanie gotowych form gipsowych do tworzenia ramek do zdjęć, ozdób świątecznych, dekoracji ściennych.
- Wykonanie tabliczek ceramicznych z alfabetem Braille’a; praca grupowa.
- Kontynuowano naukę malowania ceramiki szklivami niskotopliwymi i specjalistycznymi angobami.
- Udział w e-olimpiadzie w Międzyrzeczu (temat: „Postać z bajki”), który został uhonorowany pierwszym miejscem wśród niepełnosprawnych uczestników woj. lubuskiego.
- W ramach współpracy z innymi pracowniami, wykonano zestaw doniczek, zdobiących parapety w wyremontowanych pomieszczeniach WTZ oraz elementy dekoracyjne ceramiczne, zastosowane w świątecznych stroikach, przeznaczonych do sprzedaży na kiermaszach.
- Toczenie na kole garncarskim zostało przesunięte na kolejny okres sprawozdawczy, ze względu na obostrzenia pandemiczne (praca terapeuty z uczestnikiem przy kole szkoleniowym, wymaga bardzo bliskiego kontaktu, co w warunkach pandemicznych jest wykluczone ze względu na bezpieczeństwo obu stron).

- Tworzenie naturalnych mydeł sodowych długo dojrzewających.
- Poprzez pracę z gliną i tworzenie kompletnych prac ceramicznych, zrealizowano program oddziaływań terapeutycznych, związanych z rozbudzeniem poczucia estetyki, wrażliwości na sztukę (szczególnie rękodzieło), wytrwałości, cierpliwości i skupienia na wykonywanym zadaniu.
- Szereg podejmowanych czynności manualnych wpłynął na poprawę motoryki małej.
- Kontynuowano realizację założeń związanych z kształtowaniem postaw zawodowych (punktualność, rzetelność, dokładność i estetyka wykonanej pracy).

7.11.7. **Pracownia gospodarcza:**

W roku sprawozdawczym, poprzez ergoterapię w pracowni gospodarczej, zrealizowano:

- kształtowanie i utrwalanie nawyków utrzymania czystości w swoim otoczeniu;
- naukę zmiatania i mycia podłogi;
- naukę wycierania kurzu z mebli;
- kształtowanie umiejętności w obsłudze sprzętu gospodarstwa domowego tj. odkurzacz, pralka;
- naukę nazw środków piorących i czyszczących oraz ich odpowiedniego dozowania;
- naukę posługiwania się przemysłowym odkurzaczem piorącym (pranie dywanów, krzeseł, sof, tapicerki samochodowej);
- kształtowanie i utrwalanie nawyków utrzymania w czystości mioteł, szufelek, mopów i wiader;
- uzupełnianie mydła, papieru toaletowego, ręczników papierowych i płynu do dezynfekcji;
- naukę segregacji śmieci;
- naukę usuwania plam z ubrań;
- porządki przed budynkiem Warsztatów Terapii Zajęciowej;
- poprawę zdolności manualnej, poprzez wycinanie materiałów potrzebnych do terapii;
- pogadanki na temat dbania o higienę osobistą i dostosowania ubioru do pogody i okoliczności;
- inne prace porządkowe.

7.11.8. Pracownia rozwoju osobistego i zawodowego:

W 2021 roku w ramach **rehabilitacji społecznej** pracowano nad:

- wzmacnianiem mocnych stron uczestników i rozwijaniem zasobów poprzez zajęcia teatralne, muzyczne, pedagogiczne oraz nad utrzymaniem zdobytych umiejętności i korzystania z nich;
- kształtowaniem umiejętności współpracy i pracy w grupie, w parze, przestrzeganiem zasad współżycia społecznego;
- kształtowaniem nawyków higienicznych i przestrzeganiem zasad związanych z COVID-19;
- osiąganiem równowagi emocjonalnej poprzez zajęcia muzykoterapeutyczne, relaksacje, rozmowy terapeutyczne, pogadanki, śpiewanie, muzykowanie na instrumentach;
- kształtowaniem kompetencji społeczno-emocjonalnych.

W ramach **rehabilitacji zawodowej** pracowano nad:

- dyscypliną pracy, punktualnością i obowiązkowością, przestrzeganiem zasad panujących w placówce i pracowni;
- kształtowaniem umiejętności dbałości o materiały i narzędzia oraz nawyków sprzątanía po pracy, respektowaniem przestrzeni pracy innych osób;
- nabywaniem nowych umiejętności z zakresu papieroplastyki, technik techniczno-plastycznych, plecenia makram, grania na keyboardzie;
- ćwiczeniami pamięci za pomocą zabaw i technik mnemonicznych, nauką ról, czytaniem tekstów;
- kształtowaniem umiejętności wykonania prostych prac remontowych – przygotowanie pomieszczenia do malowania, posprzątanía go, szpachlowanie, malowanie ścian.

W ramach **terapii pedagogicznej** pracowano nad:

- rozwijaniem funkcji poznawczych i językowych: postrzegania, różnicowania, koncentracji, uwagi za pomocą ćwiczeń umysłowych, logicznych, zabaw pedagogicznych, rozmów tematycznych;
- koordynacją wzrokowo-ruchową oraz słuchowo-ruchową;
- poprawą jakości pisma poprzez ćwiczenia grafomotoryczne;

Podjęte działania:

- zorganizowanie wspólnego śpiewania przy akompaniamencie gitary,
- projekcja przedstawień teatralnych (z archiwum Teatru Telewizji),

- oprawa artystyczna na Dzień Pracownika Socjalnego (występ uczestników i wykonanie upominków),
- oprawa artystyczna Spotkania Opłatkowego w WTZ,
- nawiązano współpracę z POW Integracja – wspólne zajęcia muzyczno-wokalne,
- praca z tekstem – nauka ról na pamięć, ćwiczenia dykcyjne i intonacyjne, ćwiczenia czytania;
- stworzenie scenariusza i tekstów piosenek do filmu z okazji 20-lecia istnienia WTZ oraz zrealizowanie go (współpraca z M. Grzegorzewską-Błażewicz);
- prace remontowe w pracowni – pomalowanie ścian w pracowni rozwoju i gabinecie księgowej oraz dekoracji na świetlicy,
- wyjazd z uczestnikami na grzyby,
- opieka merytoryczna nad praktykantką,
- dekoracja okolicznościowa korytarza i świetlicy,
- wykonanie prac na kiermasze.

7.12. Rehabilitacja fizyczna:

W okresie sprawozdawczym, rehabilitacja fizyczna prowadzona była w ograniczonym zakresie, ze względu na brak fizjoterapeuty.

Ćwiczenia prowadzone były przez terapeutów i/lub kierowcę zatrudnionego w WTZ i ograniczały się do ćwiczeń ogólnospornościowych na przyrządach (rower, stepper, wioślarz, bieżnia, orbitrek, rotor KKG) w sali gimnastycznej, gier ruchowych (boccia, tenis stołowy, dart) oraz spacerów.

7.13. Uczestnicy mogli także skorzystać z pomocy psychologicznej.

Psycholog, w ramach swojej pracy w WTZ, realizowała następujące działania:

- prowadzenie spotkań społeczności terapeutycznej WTZ,
- bieżące zapoznawanie się z dokumentacją dostarczaną przez uczestników,
- sprawdzanie dokumentacji oraz ważności ocen kompleksowych uczestników,
- sporządzenie dwóch ocen kompleksowych uczestników, we współpracy z zespołem terapeutycznym,
- rozmowy indywidualne oraz grupowe na prośbę uczestników,
- spotkania, rozmowy indywidualne, celem omówienia bieżącego problemu/sytuacji w jakiej znalazł się uczestnik,
- rozwiązywanie konfliktów między uczestnikami, przez prowadzenie mediacji lub konfrontacji,

- spotkania i rozmowy telefoniczne z uczestnikami programu „Zajęcia klubowe w WTZ” według ustalonego harmonogramu,
- rozmowy z terapeutami-wychowawcami na temat podopiecznych oraz omawianie bieżącej sytuacji uczestników,
- wspieranie uczestników w różnych sytuacjach życia codziennego,
- wspólne wyjścia uczestników z terapeutami – obserwacja zachowań,
- sporządzanie opinii psychologicznych na prośbę uczestnika, opiekuna bądź terapeuty,
- udział w spotkaniach Rady Programowej WTZ i sporządzanie protokołów ze spotkań.

7.14. Praca socjalna i trening ekonomiczny, realizowane przez pracownika socjalnego.

W roku sprawozdawczym, pracownik socjalny realizowała pracę socjalną i prowadziła trening ekonomiczny z uczestnikami WTZ. Dodatkowo Jej zadaniem była praca w środowisku i poszukiwanie osób z niepełnosprawnościami, potrzebujących wsparcia przez placówkę pobytu dziennego. Spotykała się z potencjalnymi kandydatami na uczestników WTZ i ich rodzinami, przedstawiając rolę placówki i korzyści płynące z uczestnictwa w terapii. Obszar objęty tymi działaniami w ubiegłym roku to: Krosno Odrzańskie, Bytnica, Strumiennie, Morsko.

W ramach pracy socjalnej, kształtowane były umiejętności społeczne uczestników. Kształtowanie tych umiejętności oparte było na treningach społecznych. Uspołecznienie obejmowało m.in. takie zakresy jak: samodzielność, odpowiedzialność, rozwój umiejętności komunikacyjnych i kontaktów interpersonalnych, korzystanie z instytucji użyteczności publicznej, dokonywanie samodzielnych wyborów i samodzielne podejmowanie decyzji, a także branie odpowiedzialności za podjęte decyzje.

W roku sprawozdawczym kontynuowano profilaktykę zdrowotną poprzez edukację w temacie zagrożeń zarażeniem się COVID-19, sposobów zabezpieczenia się przed zarażeniem, prawidłowych zachowań podczas pandemii i przestrzegania reżimu sanitarnego w WTZ. Zorganizowano mobilny punkt szczepień w placówce, a rolą pracownika socjalnego było zachęcanie uczestników i ich rodzin do zaszczepienia się. Praca socjalna opierała się także na licznych kontaktach telefonicznych z uczestnikami, monitorowaniu aktualnej sytuacji zdrowotnej, ustalaniu przyczyn zbyt długiej nieobecności na zajęciach, przekazywaniu informacji związanych z działalnością placówki. Ważnym elementem pracy socjalnej w zakresie

profilaktyki zdrowotnej, było wsparcie pracownika socjalnego w umawianiu na wizyty do lekarzy i wsparcie podczas wizyt, zarówno u lekarza internisty, jak i ginekologa, a także podczas badań laboratoryjnych, po uprzednim skierowaniu na badania przez lekarza.

Uczestnicy kontynuowali naukę demokracji i samorządności. Pracownik socjalny edukowała i wspierała, wybrany przez uczestników, samorząd w ich działaniach. Niezbędna okazała się pomoc Skarbnikowi w przygotowaniu i prowadzeniu karty składek, a całemu samorządowi w ustalaniu i realizowaniu wydatków z zebranych środków.

Ponadto rolą pracownika socjalnego była także praca w środowisku rodzinnym. W miarę potrzeb i możliwości, odwiedzała rodziny uczestników i prowadziła pracę socjalną, często we współpracy z psychologiem i/lub terapeutą.

Pracownik socjalny wspierała uczestników w nabywaniu przez nich kompetencji zawodowych, takich jak: sumienność, punktualność, usprawiedliwianie nieobecności i spóźnień, dyscyplina pracy, odpowiedzialne wypełnianie obowiązków dyżurnego, przestrzeganie obowiązujących regulaminów i przepisów.

Trening ekonomiczny, prowadzony przez pracownika socjalnego, odbywał się w formie bezgotówkowej i gotówkowej. Uczestnicy otrzymywali, w ramach treningu ekonomicznego, środki finansowe wypłacane zgodnie z obowiązującym w placówce *Regulaminem Organizacyjnym*. Na początku roku, Rada Programowa ustaliła wysokość środków przeznaczonych na trening ekonomiczny w kwocie 60 zł miesięcznie dla każdego Uczestnika. W celu udokumentowania treningu ekonomicznego, prowadzona była indywidualna ewidencja rozliczeń finansowych. Podstawą rozliczenia wydatkowanych środków była faktura lub paragon podpisany przez uczestnika.

Na początku roku sprawozdawczego Uczestnicy, przy wsparciu pracownika socjalnego, zaplanowali wydatki na cały rok, które zostały ujęte w Indywidualnych Programach Rehabilitacji. W ramach treningu ekonomicznego uczestnicy, w zależności od swoich możliwości i potrzeb oraz założeń w Indywidualnych Programach Rehabilitacji, uczyli się:

- wartości pieniądza,
- wypełniania druków w książeczkach oszczędnościowych,
- dokonywania prostych i/lub złożonych zakupów w małych sklepach, drogerii, na bazarze i w supermarketach;
- oszczędzania na konkretny cel,

- planowania wydatków,
- gospodarowania posiadanymi środkami finansowymi,
- dokonywania operacji na książeczkach oszczędnościowych PKO i kontach bankowych,
- dokonywania samodzielnych wyborów i samodzielnego podejmowania decyzji,
- dokonywania zakupów przez Internet,
- korzystania i dokonywania zakupu usług (wizyty u fryzjera, kosmetyczki, fotografa itp.)

Nowi uczestnicy, z pomocą pracownika socjalnego, założyli konta oszczędnościowe, a pozostali, w miarę potrzeb, wymieniali zużyte książeczki PKO na nowe.

W roku sprawozdawczym, podczas wyjść do sklepów, w celu realizacji treningu ekonomicznego, pracownik socjalny ćwiczyła z uczestnikami zasady poruszania się w przestrzeni publicznej podczas pandemii. Uczestnicy trenowali zachowanie dystansu społecznego, podtrzymywali bądź kształtowali nawyk zakładania maseczek i odpowiedniego mycia oraz dezynfekowania dłoni.

W ramach prowadzenia treningu ekonomicznego, Pracownik socjalny przygotowała i prowadziła karty treningu ekonomicznego uczestników na 2021 rok, co miesiąc (poza lipcem, w którym uczestnicy nie otrzymują gotówki na trening ekonomiczny) wyliczała kwoty i przygotowywała listy wypłat, pobierała gotówkę z rachunku bieżącego WTZ i wpłacała na książeczki lub konta uczestników zgodnie z przygotowaną, sprawdzoną przez główną księgową i zatwierdzoną przez kierownika, listą.

7.15. Rehabilitacja zawodowa.

Warsztaty Terapii Zajęciowej, zgodnie z art. 10 ustawy z 1997 roku *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*, są formą aktywności, wspomagającą proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami. Rehabilitacja zawodowa stanowi integralną część rehabilitacji kompleksowej.

W Warsztatach Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, realizacja celów rehabilitacji zawodowej, odbywała się przede wszystkim przez stosowanie różnorodnych techniki i metod terapii zajęciowej w ośmiu pracowniach terapeutycznych. Możliwości, jakie daje terapia zajęciowa, wykorzystywane były przede wszystkim do prowadzenia tzw. preorientacji zawodowej uczestników WTZ

w Krośnie Odrzańskim. W ramach rehabilitacji zawodowej, w 2021 roku, położono nacisk na:

- poznawanie samego siebie, swoich możliwości i predyspozycji;
- rozpoznawanie swoich zasobów (zainteresowań, umiejętności, kompetencji);
- wyrabianie pozytywnego stosunku do pracy zawodowej,
- zapoznanie z różnymi zawodami,
- poszerzanie wiedzy, umiejętności i kompetencji zawodowych;
- wyrabianie w uczestnikach gotowości do wejścia na rynek pracy,
- rozpoznanie hierarchii potrzeb i wartości uczestników, z uwzględnieniem potrzeby/wartości pracy,
- określenie aspiracji i potrzeb związanych z własnym rozwojem, możliwościami i sposobami ich realizacji;
- konfrontację zasobów i preferencji uczestników z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców.

Ponadto, cztery uczestniczki i czterech uczestników (łącznie 8 osób z niepełnosprawnościami), wzięło udział w warsztatach z doradztwa zawodowego „Osoba niepełnosprawna na rynku pracy” i uzyskało dyplom ukończenia tych warsztatów. W roku sprawozdawczym niektóre planowane działania, związane z wychodzeniem na zewnątrz (do Urzędu Pracy czy pracodawców) zostały odroczone ze względu na ryzyko zarażenia COVID-19.

Postępy w zakresie rehabilitacji zawodowej poczynione przez uczestników WTZ w Krośnie Odrzańskim w roku 2021, przedstawia tabela w punkcie 8.1 niniejszego sprawozdania.

7.16. Cele i zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i integracji, realizowane w 2021 roku

Celem rehabilitacji społecznej jest włączenie osób z niepełnosprawnością we wszystkie przejawy życia społecznego, by mogły być i czuć się użytecznym i w pełni wartościowym członkiem społeczności oraz korzystać ze wszystkich dóbr przez nią wytwarzanych, jak również przyczyniać się do ich pomnażania. Jest to proces, który ma na celu możliwie jak największe usamodzielnienie, wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej, a także wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych. Do tego, aby proces rehabilitacji społecznej mógł przebiegać i zakończyć się pomyślnie, niezbędna jest wola i przygotowanie, zarówno osoby z niepełnosprawnością, jak i społeczeństwa, które

musi chcieć przyjąć tę osobę w swoje kręgi na równych prawach. Dlatego Warsztaty Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim starają się włączać osoby z niepełnosprawnością w życie społeczne i kulturalne gminy i powiatu.

W roku sprawozdawczym, działania związane z przygotowaniem społeczności lokalnej na przyjęcie osób z niepełnosprawnościami, były ograniczone z powodu pandemii. W planie pracy Warsztatów Terapii Zajęciowej, zaplanowano zajęcia z zakresu integracji społecznej, możliwe do zrealizowania, bez narażania uczestników na zarażenie się COVID-19.

Pierwsza połowa ubiegłego roku nie sprzyjała wyjściom na zewnątrz i integracji społecznej. Czas pandemii to niestety czas izolacji. Sytuację nieco zmieniły szczepienia, zarówno te indywidualne jak i zorganizowane w placówce. Jesienią, z wielką radością, nasi uczestnicy spotkali się z mieszkańcami Domu Pomocy Społecznej w Szczawnie, na grzybobraniu i wspólnym ognisku. W dniu 30 września, dziewczyny przygotowały dla męskiej części społeczności WTZ, przyjęcie niespodziankę i drobne upominki. Na początku października, w ramach nauki spędzania czasu wolnego, rekreacji i integracji społecznej, uczestnicy wzięli udział w długo wyczekiwanej, dwudniowej wycieczce do Karpacza – Szklarskiej Poręby – Bolesławca. Celem wyjazdu było:

- nauka aktywnego wypoczynku,
- poznanie nowych miejsc,
- wzbogacenie wiedzy,
- ćwiczenie orientacji w nieznanym miejscu,
- poznanie historii ceramiki i sposobów jej tworzenia oraz zdobienia,
- sprawdzenie i ćwiczenie samodzielności uczestników w czynnościach samoobsługowych,
- integracja uczestników i pracowników WTZ poprzez wspólne spędzanie czasu poza placówką.

Spadek zachorowań pozwolił nam także na spotkanie z grupą dzieci z rodzin zastępczych i zorganizowanie dla nich w listopadzie, przy współpracy z Fundacją „Bezpieczna Dolinka”, wieczoru strachu. Spotkania integracyjne osób z niepełnosprawnością z dziećmi, to bardzo ważny element edukacji społeczeństwa (od najmłodszych lat) i przygotowania społeczności lokalnej na przyjęcie osób z niepełnosprawnościami jako pełnoprawnych członków społeczności. Koniec roku obfitował także w kiermasze prac wykonanych przez uczestników. W październiku,

uczestnicy sprzedawali stroiki na groby zmarłych, natomiast w grudniu, prace i ozdoby Bożonarodzeniowe.

Uczestnicy brali także czynny udział w konkursach artystycznych organizowanych zdalnie. W „E-Olimpiadzie Rękodzieła Artystyczno-Użytkowego 2021” w Międzyrzeczu, w kategorii „ceramika”, sukces odniosła uczestniczka ....., zdobywając I miejsce, ... w kategorii „gastronomia”, także zdobywając I miejsce oraz ....., który zdobył II miejsce w kategorii „stolarstwo”.

Pod koniec roku, zakończono prace nad filmem z okazji Jubileuszu 20-lecia Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim, z udziałem naszych uczestników. Efekt tej pracy można obejrzeć na YouTube, bądź zaglądając na nasz profil na Facebooku.

Koniec roku to także świąteczny nastrój i podtrzymywanie tradycji Bożonarodzeniowych. Z tej okazji w WTZ odbyło się spotkanie opłatkowe i choć w bardzo ograniczonym gronie, to po rocznej przerwie i braku możliwości zasiadania przy wspólnym stole, wywołało ono mnóstwo pozytywnych emocji. Zwieńczeniem świątecznego nastroju był zorganizowany konkurs na najpiękniejszą ozdobę choinkową.

Postępy w zakresie rehabilitacji społecznej poczynione przez uczestników WTZ w Krośnie Odrzańskim w roku 2021, przedstawiają tabele w punkcie 8.2 i 8.3.

7.17. Zajęcia klubowe

W 2021 roku, w ramach oddzielnego programu, kontynuowane były zajęcia klubowe dla uczestników będących absolwentami WTZ, którzy opuścili placówkę w celu podjęcia zatrudnienia oraz dla osób oczekujących na przyjęcie do WTZ.

Od 1 lutego 2021 roku do 31 stycznia 2022 roku, w WTZ w Krośnie Odrzańskim, realizowana była IV edycja programu „Zajęcia klubowe w WTZ” dla 7 absolwentów i 3 osób oczekujących na przyjęcie do placówki (łącznie 10-ciu osób), finansowanego ze środków PFRON. Zadanie to realizowane było pozabudżetowo, w ramach oddzielnego programu. Mimo pandemii, w ramach realizacji programu „Zajęcia klubowe w WTZ”, dwie nasze absolwentki powróciły na rynek pracy i podjęły zatrudnienie w nowych miejscach pracy. Jedna w firmie sprzątającej, a druga w gabinecie masażu i fizjoterapii jako recepcjonistka.

Szczegółowe sprawozdanie z realizacji programu „Zajęcia klubowe w WTZ”, stanowi oddzielny dokument, który został złożony w Powiatowym Centrum Pomocy rodzinie w Krośnie Odrzańskim, w dniu 04.02.2022 roku.

7.18. Zastosowane przez zespół terapeutyczny WTZ, metody nagradzania uczestników za zaangażowanie, aktywność i osiągnięcia w realizacji Indywidualnego Programu Rehabilitacji:

- pochwały indywidualne,
- nagrody rzeczowe (w konkursach).

7.19. Zastosowane przez zespół terapeutyczny WTZ, metody karania uczestników za nieprzestrzeganie Regulaminu WTZ:

- upomnienia słowne terapeutów,
- upomnienia słowne kierownika WTZ.

8. Efekty i postępy w terapii uczestników:

8.1. W zakresie rehabilitacji zawodowej, postępy w roku sprawozdawczym poczyniło 20 osób.

Rehabilitacja zawodowa			
L.p.	Sfera	Zakres	Liczba uczestników, którzy poczynili postępy
1.	Dojrzałość i umiejętności zawodowe	Dyscyplina pracy i przestrzeganie regulaminu WTZ	5
2.	Postawa zawodowa	Nabywanie nowych umiejętności	5
		Odpowiedzialność	3
		Punktualność	1
		Dbłość o materiały i narzędzia	4
		Obchodzi się troskliwie z materiałami i narzędziami	1
		Staranność i dokładność	1
		Kontynuacja pracy bez obecności instruktora	1
		Umiejętność pracy przez dłuższy czas	1
		Umiejętność koncentracji w pracy	1
		Kończy to co zaczyna	1
3.	Stosunek do opiekuna pracy	Pozytywne nastawienie do opiekuna i pracy	1
4.	Zasoby	Czyta i pisze	5
		Umiejętność samodzielnej pracy	2
		Podstawy ekonomii i sprzedaży bezpośredniej	4
5.	Motoryka	Sprawność manualna	2

8.2. W zakresie rehabilitacji społecznej, postępy w roku sprawozdawczym poczyniło 17 osób.

Rehabilitacja społeczna			
L.p.	Sfera	Zakres	Liczba uczestników, którzy poczynili postępy
1.	Sfera intelektualna	Organizacja czasu wolnego	2
		Zainteresowania poznawcze i kulturalne	7
		Pogłębianie wiedzy o człowieku	1
		Pamięć	2
2.	Sfera społeczna	Harmonijne współzycie w grupie	3
		Umiejętność odpowiedniego zachowania się w miejscach publicznych	1
		Tworzenie więzi i przyjaźni	1
		Przestrzeganie norm i zasad społecznych	1
		Współpraca z rodzicami	1
3.	Sfera emocjonalno - motywacyjna	Równowaga emocjonalna	5
		Zaangażowanie w kontaktach społecznych	1
		Aktywność podczas zajęć	1
		Umiejętność rozwiązywania swoich problemów	1
4.	Ogólny stan zdrowia	Profilaktyka zdrowotna	2
5.	Higiena osobista	Prawidłowe nawyki higieniczne	2
		Czystość ciała	1

8.3. W sferze zaradności osobistej i samodzielności, postępy w roku sprawozdawczym poczyniło 4 osoby.

Czynności życia codziennego i ogólna zaradność		
L.p.	Zakres	Liczba uczestników, którzy poczynili postępy
1.	Utrzymanie porządku w swoim najbliższym otoczeniu	1
2.	Pranie odzieży	1
3.	Samodzielne poruszanie się w terenie	1
4.	Trening czynności życia codziennego	1

9. Informacja o decyzjach podjętych przez Radę Programową po ocenie kompleksowej realizacji Indywidualnych Programów Rehabilitacji uczestników

Rada Programowa w 2021 roku dokonała kompleksowej oceny dwóch uczestniczek. W stosunku do obu podjęto decyzję o przedłużeniu uczestnictwa w terapii ze względu na okresowy brak możliwości podjęcia zatrudnienia.

10. Prowadzona w Warsztatach dokumentacja merytoryczna:

- Regulamin Organizacyjny Warsztatów Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim,
- plany pracy w poszczególnych pracowniach,
- dzienniki zajęć prowadzone przez pracowników WTZ,
- dokumentacja, stanowiąca podstawę do zakwalifikowania osoby z niepełnosprawnością do uczestnictwa w WTZ (podanie o przyjęcie, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, zatwierdzenie kandydatury przez Burmistrza Krosna Odrzańskiego w uzgodnieniu z Dyrektorem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie),
- dokumentacja z przebiegu treningu ekonomicznego,
- Indywidualne Programy Rehabilitacji,
- półroczne i roczne indywidualne arkusze oceny postępów w rehabilitacji zawodowej i społecznej,
- kompleksowe oceny trzyletnie,
- notatki służbowe,
- opinie psychologiczne,
- informacje o przyczynach zaprzestania uczestnictwa w WTZ,
- sprawozdania roczne z realizacji zadań w poszczególnych pracowniach,
- sprawozdania roczne z działalności rehabilitacyjnej i wykorzystania środków finansowych,
- sprawozdania z poszczególnych treningów lub zadań dodatkowych,
- protokoły ze spotkań Rady Programowej Warsztatów,
- protokoły spotkań członków Rady Programowej z rodzicami/opiekunami prawnymi uczestników.

11. Współpraca z rodzinami lub opiekunami uczestników

11.1. Formy kontaktów i współpraca z rodzinami uczestników zrealizowane w roku sprawozdawczym:

- ze względu na ryzyko zarażenia COVID-19 były to głównie rozmowy telefoniczne,
- w szczególnych przypadkach, indywidualne rozmowy w WTZ lub miejscu zamieszkania Uczestnika.

11.2. Rodzaje pomocy świadczonej rodzinom uczestników:

- pomoc w rozwiązywaniu spraw dotyczących zdrowia uczestników Warsztatów i zmniejszających skutki ich niepełnosprawności,
- pomoc przy rozwiązywaniu życiowych problemów rodziny,
- udzielanie informacji o przysługujących prawach,
- pomoc w zmianie opiekuna prawnego,
- udzielanie informacji o możliwościach otrzymania pomocy finansowej ze środków PFRON w ramach programów celowych i zadań zleconych samorządom terytorialnym oraz pomoc w przygotowaniu stosownych wniosków.

11.3. Uczestnictwo rodziców i opiekunów uczestników w życiu Warsztatów:

- praca w Radzie Rodziców.

12. Współpraca z organizacjami i środowiskiem lokalnym

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim w roku sprawozdawczym współpracowały z:

- samorządami na szczeblu gminy, powiatu i województwa;
- wójtami i sołtysami,
- instytucjami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnością,
- Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Krośnie Odrzańskim,
- Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Dąbiu,
- Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Bytnicy,
- Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Maszewie,
- Warsztatami Terapii Zajęciowej z województwa lubuskiego,
- Warsztatami Terapii Zajęciowej z innych województw,
- Ogólnopolskim Forum Warsztatów Terapii Zajęciowej,

- Powiatowym Ośrodkiem Wsparcia „Integracja” w Krośnie Odrzańskim i Gubinie,
- Domem Pomocy Społecznej w Szczawnie,
- Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Lubuskim Oddziałem PFRON,
- lokalnymi mediami.

13. Pozyskane środki zewnętrzne w ramach współpracy z instytucjami, organizacjami i środowiskiem lokalnym:

- na realizację programu pn. „Zajęcia Klubowe w WTZ” od 1 lutego 2021 do 31 stycznia 2022 roku:
  - **54.000,00 zł** ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.
- na dofinansowanie kosztów szkolenia dla pracowników „Kadra i uczestnicy WTZ - prawa i obowiązki, właściwa komunikacja i motywowanie do aktywności w nowoczesnych formach terapii - szkolenie metodami aktywizującymi":
  - **9.200,00 zł** ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego.